

Motion till riksdagen 2009/10: MJ264

av Mikael Oscarsson (kd)

Myggbekämpning i nedre Dalälven

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fleråriga tillstånd ska utfärdas för myggbekämpning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att finansieringen av myggbekämpningen i nedre Dalälven ska lösas långsiktigt och med förutseende.

Motivering

Under flera år har området kring nedre Dalälven varit drabbat av mygg i, vad en person ur ortsbefolkningen kallade, ”bibliska mått”. Riktvärdet för betydande myggproblem är 2 000 mygg per natt i en så kallad myggfälla. 5 000 myggor per fälla och natt anses som mycket stora myggproblem och vid 10 000 myggor per natt passeras gränsen för olidliga myggproblem. I området kring nedre Dalälven uppmättes sommaren 2008 som mest 77 000 mygg i en enda myggfälla en natt.

I motsats till vad man skulle kunna tro har detta inte lett till att ansvariga myndigheter har underlättat myggbekämpningen i området – tvärtom. Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen (KemI) har förhålat eller direkt förhindrat de beslut som krävs för att bekämpa myggen framgångsrikt.

Konsekvenserna får ortsbefolkningen ta: Hästar som springer i panik i hägarna. Barn som inte längre får vistas utomhus. Och mygg som surrar i tusentals i luften – men också går till angrepp.

Sommaren 2009 var på sätt och vis ett lågvattenmärke i myndigheternas inhumana agerande. I slutet av juni spreds det biologiska myggbekämpningspreparatet BTI över 1 585 hektar älvnära våtmarker i Tärnsjö, Avesta, Hedesunda och Österfärnebo. Men! – 600 hektar (6 miljoner kvadratmeter) i Färnebofjärdens nationalpark i Gysinge lämnades utan åtgärd, eftersom BTI

Fel! Okänt namn på

enligt KemI inte ska spridas i naturskyddsområden. Dessvärre känner mygg inte dessa gränser, utan rör sig obehindrat till mer tätbefolkade områden.

Trots att såväl miljödomstolen som Miljööverdomstolen har prövat bekämpningen och slagit fast att bekämpning kan ske även i naturskyddade områden och trots att den långflygande, aggressiva översvämningsmyggan *Aedes Sticticus* har etablerat sig i området hindrade detta inte en tjänsteman på KemI att överklaga BTI-spridningen i området även i år. Det märkliga är att när samma mygga vid midsommartid dök upp i Danderyd i stort antal behandlade KemI en ansökan om bekämpning på några få dagar, utan att det överklagades. Detta har naturligtvis orsakat irritation i Dalälvsområdet. Det måste ju vara så att BTI antingen är skadligt för naturen eller inte.

Genom överklagandeprocessen skjuts bekämpningen så långt på framtiden att mygglarverna hinner kläckas och bekämpningen blir betydelselös. Det är därför inte märkligt att folks vrede riktade sig mot KemI. Särskilt som samma myndighet tyckte att det var helt acceptabelt att nationalparken besprutades förra året när det istället var Naturvårdsverket som satte käppar i hjulet.

Det kan verkligen ifrågasättas om den årliga tillståndsprövningen är rimlig, då det ofta lämnas in överklaganden i sista stund på precis det sätt som skedde i år. Regelverket bör därför utformas så att det finns ett allmänt tillstånd för bekämpning med BTI gällande även naturskyddsområden, så att fleråriga tillstånd kan utfärdas.

Dessutom måste finansieringen lösas långsiktigt, särskilt eftersom det femåriga projektet Biologisk myggkontroll nu lider mot sitt slut. En stor del av de ekonomiska medel som användes i år var dessutom sådana som fonderrats av ett ansvarsfullt och framåtblickande projekt, eller kanske för att det inte litar på att myndigheter och makthavare ser till att finansieringen tryggas.

Projektet har haft en sammanlagd budget på ca 8 miljoner kronor om året i fem år. De sju berörda kommunerna Sandviken, Heby, Tierp, Älvkarleby, Gävle, Sala och Avesta har bidragit med 3 miljoner per år. Statliga medel har skjutits till på följande sätt: Tre av de fyra berörda länsstyrelserna (Dalarna, Västmanland och Gävleborg) har bidragit med 4 miljoner per år. Slutligen har staten genom Naturvårdsverket satsat 1 miljon per år som gått direkt till Uppsala universitet för att säkerställa vetenskaplig uppföljning av effekterna på naturmiljön.

I december 2008 fick en delegation från projektet Biologisk myggkontroll beskedet att regeringen inte avser att fortsätta att skjuta till de 4 miljoner kronorna årligen som man gjort under projekttiden 2003–2008 genom länsstyrelserna och Naturvårdsverket.

Självklart ska bekämpningen av mygginvasionen i nedra Dalälvsområdet behandlas på precis samma sätt som när samhället tar sig an andra katastrofer. När räddningstjänsten får höra om en brand rycker den ut; när myggfällorna börjar uppvisa ohållbara mängder myggor – ja, helst redan när projektet för biologisk myggkontroll kan konstatera att kläckningen av myggorna är på gång i alarmerande omfattning – måste insatserna dirigeras ut. Det är orimligt att behöva söka tillstånd inför varje räddningsinsats och väntande mygginvasion!

Fel! Okänt namn på

Slutligen ska sägas att finansieringen löstes i år, och att även regeringen genom miljöminister Andreas Carlgren visat ansvarstagande i frågan. Nu är det dock angeläget att riksdag och regering, tillsammans med berörda myndigheter, ser till att ortsbefolkningen inte längre behöver kämpa mot både myggor och makthavare.

Stockholm den 1 oktober 2009

Mikael Oscarsson (kd)